

ТЕМА № 1

ГАЛУЗЕВА СТРУКТУРА ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

КОНСПЕКТ ДО УРОКУ № 1

Тема уроку. Галузева структура економіки України: показники і фактори впливу

1. Поняття і класифікація галузей України

2. Поняття міжгалузевого комплексу і секторів економіки

1. Поняття і класифікація галузей України

Господарський комплекс національної економіки країни – сукупність взаємопов'язаних галузей, які відрізняють її національне господарство від господарств інших країн.

Залежно від змісту економічних процесів розрізняють галузеву, відтворювальну і територіальну структури господарського комплексу країни.

Для аналізу структурних особливостей господарського комплексу країни застосовують такі його характеристики, як сфери економіки, галузі господарства і сектори економіки.

За участю у створенні сукупного суспільного продукту та національного доходу суспільне виробництво поділяють на сфери матеріального та нематеріального виробництва.

У сфері матеріального виробництва здійснюється створення матеріальних благ у формі продуктів, енергії та надання послуг з їх постачання споживачам у формі транспортування і зберігання продукції.

Господарський комплекс країни: 1) сфера матеріального виробництва (галузі: промисловість, сільське господарство, будівництво, транспорт і зв'язок, торгівля і громадське харчування, матеріально-технічне постачання і збут); 2) сфера нематеріального виробництва (галузі: житлово-комунальне господарство, освіта і наука, страхування, фінансово-кредитні установи, пенсійне забезпечення, побутові послуги).

Сфери економіки поділяються на спеціалізовані галузі.

Галузь – це якісно однорідна сукупність господарських одиниць (підприємств, установ, організацій) різних форм власності, які характеризуються особливими умовами виробництва у системі суспільного розподілу праці, однорідною продукцією і виконують однакову функцію у національному господарстві.

Кожна із галузей (промисловість, с-г, транспорт) поділяються на комплексні галузі та види виробництва.

Наприклад, у складі промисловості налічується 15 великих галузей: паливна промисловість, електроенергетика, чорна і кольорова металургія, машинобудування і металообробка, хімічна і харчова промисловість тощо.

Кількісне співвідношення між окремими галузями і певні виробничі взаємозв'язки між ними визначають **галузеву структуру господарства країни**.

2. *Поняття міжгалузевого комплексу і секторів економіки*

Міжгалузевий комплекс – це структура, яка характеризується взаємодією господарських одиниць різних галузей, різних стадій виробництва та розподілу продукту.

Міжгалузеві комплекси можуть виникати як у середині спеціалізованої галузі економіки, так і між різними галузями.

У виробничій сфері України виділяються такі типи міжгалузевих комплексів: паливно-енергетичний, металургійний, машинобудівний, хімічний, транспортний, будівельно-індустріальний, лісопромисловий, агропромисловий, рекреаційний, легкої промисловості тощо.

У соціальній сфері виділяють: освітньо-науковий, культурний (комплекс культури), комунально-побутовий, охорони навколишнього середовища, державного курування та ін.

Під час аналізу економічних процесів виділяють також сектори економіки.

Сектор економіки – це сукупність одиниць, які мають однакові економічні цілі, функції та поведінку.

Сектори економіки поділяються на:

- 1) сектор підприємств;
- 2) сектор домашніх господарств;
- 3) сектор державних установ;
- 4) зовнішній сектор.

Сектор підприємств поділяється на сектори нефінансових і фінансових підприємств.

Сектор нефінансових підприємств об'єднує підприємства, які здійснюють виробництво продукції та надання послуг з метою отримання прибутку, та некомерційні організації, які не мають за мету прибутковість своєї діяльності (благодійні фонди, громадські організації). Залежно від того, хто здійснює контроль за їхньою діяльністю, вони, в свою чергу, поділяються на державні, приватні, національні та іноземні нефінансові підприємства.

Сектор фінансових підприємств – одиниці, які виконують фінансові посередницькі функції (банки, інвестиційні фонди і компанії, страхові компанії).

Сектор домашніх господарств охоплює споживчі одиниці, тобто домашні господарства та підприємства, які ними створені.

Домашні господарства є власниками певних факторів виробництва, які вони продають, здають в оренду, отримують від цього дохід і розподіляють його на поточне споживання та накопичення.

Сектор державних установ – це сукупність органів законодавчої, судової та виконавчої влади, органів соціального забезпечення та контрольованих ними комерційних організацій.

Наприклад, державне фінансування будівництва автомагістралей, надання можливості безкоштовної державної освіти або медичного обслуговування.

Зовнішній сектор – це сукупність одиниць, що підтримують економічні зв'язки з даною країною, а також мають на її території посольства, консульства, військові бази, міжнародні організації.

Контрольні запитання

1. Пригадайте визначення господарського комплексу.
2. Визначте сфери виробництва.
3. Назвіть основні галузі України.
4. На які сектори поділяється сектор підприємств?

Домашнє завдання:

1. Опрацювати конспект
2. Заповнити схему

3. Підготувати презентацію за темою уроку.

Викладач: _____ **Н.І. Зінчук**

